

ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ให้นิยามความหมายของ 'การสาธารณูปโภค' ไว้ว่า การสาธารณูปโภค คือ การประกอบการเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนเป็นสาธารณะ ซึ่งบริการที่เป็นสาธารณูปโภคมีหลายประเภท เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ยนส่งมวลชนกรุงเทพ ฯลฯ เป็นบริการที่รัฐจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยจัดอยู่ในรูปของรัฐวิสาหกิจ

วิทยานิพนธ์นี้จะศึกษาเฉพาะ การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง และองค์การโทรศัพท์ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 ดังนั้นในการกล่าวถึงองค์การสาธารณูปโภคในครั้งต่อ ๆ ไปจะหมายถึงเฉพาะ การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง และองค์การโทรศัพท์ ซึ่งการไฟฟ้านครหลวง และการประปานครหลวงให้บริการสาธารณูปโภคสำหรับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง แต่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมีขอบข่ายการให้บริการครอบคลุมทั่วประเทศไทย

รัฐวิสาหกิจทั้ง 3 แห่งนี้ เป็นองค์การสาธารณูปโภคที่ให้บริการทั่วไปแก่รัฐธุรกิจการค้า และประชาชนอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ แต่โดยที่การขยายตัวของกรุงเทพมหานครในด้านที่อยู่อาศัย อาคารประกอบการธุรกิจ และจำนวนประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว บริการสาธารณูปโภคจึงเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้นตามไปด้วย การเพิ่มบริการทั้ง 3 ประเภทเป็นผลมาจากการขยายงานขององค์การสาธารณูปโภคทั้ง 3 แห่ง ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ คือ เงินทุน

เงินทุนสำหรับรัฐวิสาหกิจทั้ง 3 ที่ใช้ในการดำเนินงานและการขยายงานส่วนหนึ่งจะได้มาจากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้บริการสาธารณูปโภคนั้น ๆ

การจัดเก็บค่าสาธารณูปโภคโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยที่รายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้บริการสาธารณูปโภคมีความสำคัญต่อการดำเนินงานและการขยายตัวเพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของประชาชน องค์การสาธารณูปโภค

3 แห่ง ซึ่งได้ให้ความสนใจ และพยายามปรับปรุงวิธีการในการตัดเก็บ เพื่อให้การตัดเก็บเป็นไปอย่างรวดเร็วและครบถ้วน ซึ่งวิธีการตัดเก็บขององค์การสาธารณสุขปภคที่ใช้อยู่ ได้แก่

1. การไฟฟ้านครหลวง

การไฟฟ้ามีวิธีการตัดเก็บโดยการส่งพนักงานไปเก็บค่าไฟฟ้าตามบ้านหรือสถานที่ใช้ไฟฟ้าทุกเดือนเป็นประจำ นอกจากนี้การไฟฟ้านครหลวงยังมีบริการพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าอีกดังนี้

1.1 ให้เก็บเงินค่าไฟฟ้าไปยังธนาคารที่ผู้ใช้ไฟฟ้ามีบัญชีเงินฝากอยู่ เพื่อให้ธนาคารหักเงินจากบัญชีชำระค่าไฟฟ้า วิธีนี้ผู้ใช้ไฟฟ้าจะต้องมีบัญชีเงินฝากในธนาคารที่การไฟฟ้านครหลวงเปิดบริการชำระเงินค่าไฟฟ้าเท่านั้น โดยติดต่อกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์ม ธนาคารที่มีเงินฝากอยู่

1.2 ให้พนักงานเก็บเงินไปเก็บยังธนาคารที่ผู้ใช้ไฟฟ้ามีบัญชีเงินฝากอยู่โดยผู้ใช้ไฟฟ้าได้ทำความตกลงกับธนาคารไว้แล้ว วิธีนี้ต่างกับวิธีแรกคือ พนักงานของการไฟฟ้านครหลวงจะเอาใบแจ้งหนี้ไปวางที่กิจการที่ได้ทำสัญญาไว้กับธนาคาร ให้ธนาคารเป็นผู้จ่ายเงิน โดยที่กิจการที่จะใช้วิธีนี้ได้จะต้องเป็นอุตสาหกรรมรายใหญ่ และต้องทำสัญญาไว้กับการไฟฟ้านครหลวงว่าการไฟฟ้านครหลวงจะสามารถรับชำระเงินค่าไฟฟ้าจากธนาคารที่ตกลงไว้ได้ภายในระยะเวลาไม่เกิน 15 วัน นับจากวันที่กิจการได้รับใบแจ้งหนี้

กิจการที่ใช้บริการแบบนี้ในปัจจุบันมีประมาณ 20 ราย ซึ่งส่วนมากเป็นกิจการของผู้นำ และธนาคารที่ให้บริการแบบนี้ได้แก่ ธนาคารโตเกียว และธนาคารมิทซึบ¹

1.3 ให้ส่งใบแจ้งหนี้ทางไปรษณีย์ไปยังผู้ใช้ไฟฟ้า เพื่อให้ผู้ใช้ไฟฟ้าส่งเช็คหรือธนาคารที่ชำระทางไปรษณีย์ในนามการไฟฟ้านครหลวง

1.4 ให้ส่งใบเสร็จค่าไฟฟ้าไปเก็บ ณ สถานที่ทำงานของผู้ใช้ไฟฟ้า

1.5 ให้ส่งใบเสร็จค่าไฟฟ้าไปเก็บพร้อมกับใบเสร็จค่าไฟฟ้าของบ้านที่อยู่ตำบลอื่นโดยแจ้งเครื่องหมายเลขวัดให้ชัดเจน

¹ สัมภาษณ์ กวีพงษ์ ธีรวิบูลย์, รองหัวหน้าเขตการบัญชีฯ เพลินจิต การไฟฟ้านครหลวง, 2 สิงหาคม 2524.

1.6 ขอปิดชำระหนี้ของ ณ ที่ทำการของการไฟฟ้านครหลวงแห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงได้เปิดรับชำระหนี้ ณ ที่ทำการเขตการบัญชีและการเงินทุกเขต ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ในเวลาราชการ และวันเสาร์ตั้งแต่เวลา 07.00-12.00 น. เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้า

1.7 ขอชำระล่วงหน้าไว้จำนวนหนึ่ง เพื่อหักชำระค่าไฟฟ้าทุกเดือนจนกระทั่งเงินจำนวนนั้นหมดแต่การไฟฟ้านครหลวงจะแจ้งให้ผู้ใช้ทราบ ขอให้ชำระหนี้ล่วงหน้าใหม่

ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หากผู้ใช้ไฟฟ้าต้องการชำระหนี้ค่าไฟฟ้าโดยวิธีใดต้องแจ้งความจำนงต่อเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการเขตการบัญชีและการเงินเขตใดเขตหนึ่ง ซึ่งการไฟฟ้านครหลวงยินดีอำนวยความสะดวกให้ตามความประสงค์ของผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประการ

สำหรับวิธีการหักบัญชี ธนาคารที่เปิดบริการรับชำระค่าไฟฟ้า มีทั้งหมด 19 ธนาคาร ดังนี้

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด
3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด
4. ธนาคารกสิกรไทย
5. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด
6. ธนาคารเฮลล์แมนฮัตตัน จำกัด
7. ธนาคารโตเกียว จำกัด
8. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด
9. ธนาคารไทยทุน จำกัด
10. ธนาคารทหารไทย จำกัด
11. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด
12. ธนาคารมหานคร จำกัด
13. ธนาคารมิตรชัย จำกัด
14. ธนาคารศรีนคร จำกัด
15. ธนาคารสหธนาคาร จำกัด
16. ธนาคารห้วยผึ้ง จำกัด

17. ธนาคารเอเซีย จำกัด
18. ธนาคารเอเซียทรัสต์ จำกัด
19. ธนาคารออมสิน

2. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ในการสืบทอดค่าโทรศัพท์ทางองค์การมีวิธีการสืบทอด 3 วิธี¹ คือ

- 2.1 ให้พนักงานเก็บเงินไปเก็บค่าโทรศัพท์ตามบ้านหรือที่ผู้เช่าประสงค์จะให้ทางองค์การไปเก็บ
- 2.2 ให้ผู้เช่าส่งค่าโทรศัพท์ ทางไปรษณีย์ เป็นเช็คยึดพร้อม หรือราคาเงินสดจ่ายในนามขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- 2.3 ส่งใบเสร็จค่าโทรศัพท์ไปยังธนาคาร ให้ธนาคารหักบัญชีผู้ใช้โทรศัพท์ที่มีบัญชีเงินฝากอยู่ที่ธนาคาร แต่วิธีนี้ธนาคารจะหักบัญชีได้ต่อเมื่อผู้ใช้โทรศัพท์หรือผู้ที่ยินยอมให้หักบัญชีสำหรับหมายเลขโทรศัพท์แต่ละเลขหมายได้มาติดต่อกับธนาคารโดยกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มที่ทางองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้

สำหรับธนาคารที่เปิดบริการรับชำระค่าโทรศัพท์มีดังนี้คือ

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด
3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด
4. ธนาคารกสิกรไทย
5. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด
6. ธนาคารเฮลล์แมนฮัตตัน จำกัด

¹ สัมภาษณ์ วรณสิริ ไททยะเสวี, พนักงานบริหารอันดับ 1 กองรายได้องค์การโทรศัพท์, 22 ต.ค. 2524.

7. ธนาคารโตเกียว จำกัด
8. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด
9. ธนาคารไทยทุน จำกัด
10. ธนาคารทหารไทย จำกัด
11. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด
12. ธนาคารมหานคร จำกัด
13. ธนาคารมิตรูป จำกัด
14. ธนาคารศิรินคร จำกัด
15. ธนาคารหวังหลี จำกัด
16. ธนาคารแหลมทอง จำกัด
17. ธนาคารแห่งอินโดจีน จำกัด
18. ธนาคารสหธนาคาร จำกัด
19. ธนาคารสหมาลาโย จำกัด
20. ธนาคารสาภลพาณิชย์แห่งประเทศไทย จำกัด
21. ธนาคารเอเชีย จำกัด
22. ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด
23. ธนาคารอมลิน

ตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น ถ้าผู้ใช้โทรศัพท์เลือกชำระโดยวิธีใด ต้องแจ้งความประสงค์ให้ทางองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยทราบ เพื่อที่ทางองค์การจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้เข้าโทรศัพท์

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ได้เปิดรับชำระเงิน ณ ที่ทำการเขตต่าง ๆ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ในเวลาราชการ

3. การประปานครหลวง มีวิธีการคิดเก็บค่าน้ำประปา 4 วิธีด้วยกันคือ

3.1 สิ่งท่งงานเก็บเงินไปเก็บตามบ้านของผู้ใช้น้ำประปา โดยจะส่งไปเก็บเดือนละครั้ง

3.2 การให้บริการชำระต่างสาขา คือการประปานครหลวงจะส่งใบเตือนให้ผู้ใช้น้ำเข้ามาชำระเงินซึ่งจะมาชำระที่สาขาใดก็ได้แล้วแต่ความสะดวก ถ้าชำระต่างสาขา ๆ นั้นจะ

ออกใบแทนใบเสร็จให้ผู้ใช้น้ำถือเป็นหลักฐานและสำขานั้นจะแจ้งพร้อมส่งเงินไปยังสาขาที่ผู้ใช้น้ำยื่นขอให้ทราบว่าคุณใช้น้ำได้มาชำระค่าน้ำประปาของเดือนนั้นเรียบร้อยแล้ว และทางสาขาที่คุณใช้น้ำยื่นขอจะส่งใบเสร็จไปให้ผู้ใช้น้ำ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์

3.3 ส่งใบเตือนให้ผู้ใช้น้ำและผู้ใช้น้ำสามารถนำใบเตือนไปชำระเงินได้ที่ธนาคารที่การประปาฯ ได้ทำข้อตกลงเอาไว้ซึ่งมีอยู่ 4 ธนาคาร คือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา และกรุงไทย ผู้ใช้น้ำสามารถนำเงินไปชำระได้ทุกสาขาของธนาคารที่กล่าวมา เมื่อผู้ใช้น้ำชำระเงินแล้ว ธนาคารจะออกใบเข้าบัญชี (Pay in slip) ให้ไว้เป็นหลักฐานและจะส่งใบเตือนมาให้การประปาฯ พร้อมใบเข้าบัญชีอีกส่วนหนึ่ง เพื่อที่ทางการประปาฯ นครหลวงจะได้ทำการส่งใบเสร็จไปให้ผู้ใช้น้ำประปาที่ชำระเงินแล้ว

วิธีการที่ทางการประปาฯ นครหลวง เริ่มนำมาใช้ประมาณปี 2518 และเลิกใช้ เมื่อ 1 มีนาคม 2524 สาเหตุที่เลิกก็เพราะการประปาฯ นครหลวงได้มีการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาในการตัดเก็บ คือเดิม 2 เดือน เก็บ 1 ครั้ง แต่ปัจจุบันเก็บเดือนละครั้ง ทำให้ขั้นตอนของวิธีใหม่สะดวก คือเมื่อผู้ใช้น้ำมาชำระเงินแล้ว ระยะเวลาที่ธนาคารจะแจ้งให้การประปาฯ ทราบอาจยาวนานเกินไป ทำให้เกิดการตัดน้ำหรือเก็บช้าอีก

3.4 ใช้ระบบการหักบัญชีลูกค้า โดยที่การประปาฯ นครหลวงจะทำข้อตกลงกับทางธนาคารขอให้มีการหักบัญชีลูกค้าของธนาคาร เป็นค่าน้ำประปา แต่ธนาคารจะหักบัญชีลูกค้าได้ก็ต่อเมื่อลูกค้านั้นได้มาแจ้งความจำนงกับทางธนาคารขอให้หักบัญชี ลูกค้าจะต้องกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มที่ทางการประปาฯ นครหลวงให้ไว้ที่ธนาคาร เพื่อที่ธนาคาร การประปาฯ นครหลวง และผู้ใช้บริการ จะได้เก็บไว้เป็นหลักฐาน

ธนาคารที่การประปาฯ ทำข้อตกลงให้มีการหักบัญชีมี 10 ธนาคาร ดังนี้คือ

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาถนนตะนาว
2. ธนาคารกรุงไทย จำกัด มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาถนนศรีอยุธยา
3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาวงเวียนใหญ่
4. ธนาคารกสิกรไทย มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาวังงานใหญ่
5. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาวังงานใหญ่
6. ธนาคารทหารไทย จำกัด มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่ สาขาราชดำเนิน

7.	ธนาคารศรีนคร	จำกัด	มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่	สำนักงานใหญ่
8.	ธนาคารเอเชีย	จำกัด	มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่	สำนักงานใหญ่
9.	ธนาคารเอเชียทราสต์	จำกัด	มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่	สำนักงานใหญ่
10.	ธนาคารออมสิน		มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่	สำนักงานใหญ่

การประสานครหลวงจะนำใบเสร็จไปวางที่ศูนย์ประสานงานของแต่ละธนาคาร แต่ละศูนย์ประสานงานจะส่งไปให้สาขาของตนหักบัญชีและโอนเข้าบัญชีศูนย์ประสานงาน ตามกำหนดระยะเวลา เวลาที่การประสานครหลวงได้ตกลงไว้ เป็นไปตามรอบระยะเวลาการตัดเก็บ

ตามที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าผู้ใช้นี้ประสงค์ให้ใช้วิธีการเก็บค่าน้ำแบบไหนต้องแจ้งให้การประปาฯ ทราบเพื่อที่จะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้นี้

การประสานครหลวงเปิดรับชำระเงิน ณ ที่ทำการทุกสาขาของการประสานครหลวง ตั้งแต่วันที่จันทร์ถึงวันศุกร์ในเวลาราชการ

สาเหตุที่ใช้การตัดเก็บโดยผ่านธนาคารพาณิชย์

1. การไฟฟ้านครหลวง

การที่การไฟฟ้านครหลวงนำวิธีการหักบัญชีลูกค้าโดยผ่านธนาคารพาณิชย์มาใช้ก็เนื่องจาก วิธีการตัดเก็บแบบอื่น ๆ ที่การไฟฟ้านครหลวงใช้อยู่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจากผู้ให้เท่าที่ควรและวิธีการอื่น ๆ ที่ใช้อยู่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง อย่างเช่น การให้พนักงานเก็บเงินไปเก็บเงินตามบ้าน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย ทั้งในด้านเงินเดือน สวัสดิการ ค่าเดินทางตัดเก็บทุกปีจะมีผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มประมาณ 50,000 ราย และพนักงานเก็บเงินสามารถเก็บได้คนละ 110 บ้านต่อวัน ดังนั้นแต่ละปีจะเพิ่มพนักงานเก็บเงินประมาณ 16 คน นอกจากนี้ก็เกิดจากการจัดงานตัดเก็บที่ต่างประเทศ เช่น ที่ญี่ปุ่น และสิงคโปร์

การไฟฟ้านครหลวงเริ่มมีโครงการนี้ เมื่อปี 2518 และนำมาใช้เมื่อเดือนมิถุนายน 2518 ในระยะเริ่มแรกมีใบเสร็จนำส่งธนาคาร 26,793 ฉบับ ในปี 2524 มีใบเสร็จนำส่งธนาคารประมาณร้อยละ 6 ของจำนวนใบเสร็จที่การไฟฟ้านครหลวงออกมาทั้งหมดประมาณ 9,219,595 ฉบับจำนวนเงินที่ได้จากการหักบัญชีประมาณร้อยละ 9 ของจำนวนเงินค่าไฟฟ้า

ทั้งหมด 13,445,884,817.37 บาท และมีจำนวนผู้ใช้บริการที่บัญชีประมาณร้อยละ 6 ของ
จำนวนผู้ใช้บริการของการไฟฟ้านครหลวงทั้งหมด

ยอดใบเสร็จรับเงินของการไฟฟ้านครหลวง (ต่อปี)

ปี	จำนวนใบเสร็จ (ฉบับ)	จำนวนเงิน
2518	5,866,029	2,838,420,368
2519	6,285,444	3,235,854,328
2520	6,719,943	3,874,226,657
2521	7,282,217	5,404,263,745
2522	7,839,920	6,039,430,414
2523	8,558,492	8,013,195,060
2524	9,219,595	13,445,884,817

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยอดใบเสร็จรับเงินนำส่งนักบัญชีธนาคาร

ปี	ใบเสร็จรับเงิน นำส่งธนาคาร			ใบเสร็จรับเงินที่หักบัญชีได้			ใบเสร็จรับเงินส่งคืน		
	ฉบับ/ปี	จำนวนเงินต่อปี		ฉบับ/ปี	จำนวนเงินต่อปี		ฉบับ/ปี	จำนวนเงินต่อปี	
		บาท	สต.		บาท	สต.		บาท	สต.
2518(เริ่ม ฅ.บ.)	26,793	83,077,703	37	26,619	82,183,427	34	174	894,276	03
2519	103,146	207,896,200	13	102,174	207,266,985	35	972	629,214	78
2520	160,642	276,567,432	51	158,178	275,297,223	91	2,464	1,270,208	60
2521	213,661	396,190,852	98	209,213	392,807,185	39	4,448	3,383,667	59
2522	274,543	443,732,123	12	266,501	438,891,372	30	8,042	4,840,750	82
2523	335,719	689,950,738	09	325,742	680,560,809	93	9,977	9,389,928	16
2524	418,168	1,201,095,726	33	405,303	1,185,221,212	29	12,865	15,874,514	04
2525(ถึง ฅ.ค.)	333,806	824,229,500	64	319,187	799,046,030	50	14,618	25,188,549	14

ที่มา : เอกสารการไฟฟ้านครหลวง กองควบคุมเขตการบัญชี 1 การไฟฟ้านครหลวง

จากตาราง สามารถแสดงกราฟเปรียบเทียบให้เห็นถึงจำนวนใบเสร็จที่นำส่งธนาคาร และจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นทุกปีกับจำนวนใบเสร็จและ จำนวนเงินค่าไฟฟ้าทั้งหมด

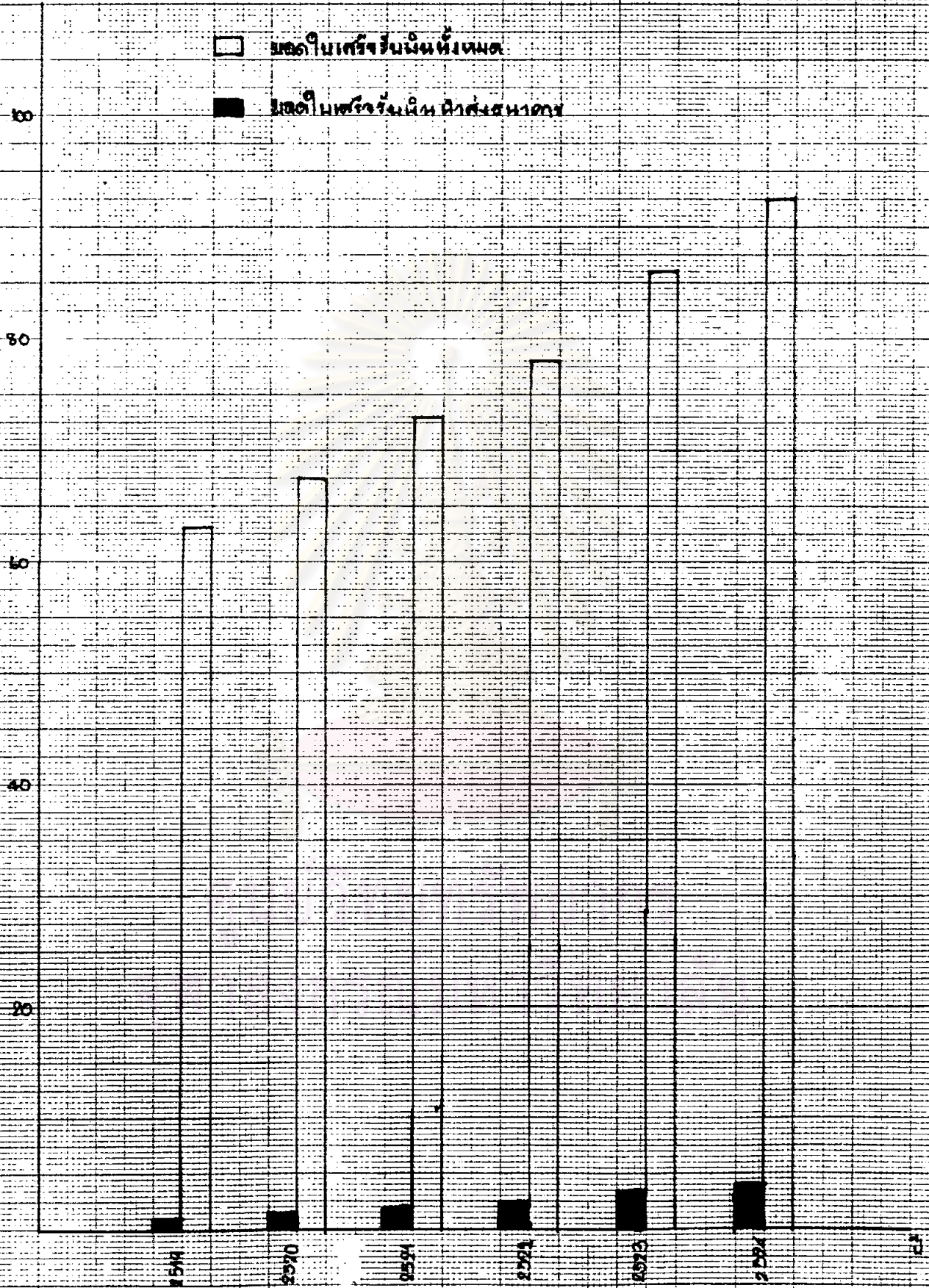
ร้อยละของใบเสร็จรับเงินที่หักบัญชีได้และที่ส่งคืนการไฟฟ้านครหลวง

ปี	ใบเสร็จรับเงินที่หักบัญชีได้					ใบเสร็จรับเงินที่ส่งคืน				
	ฉบับ	ร้อยละ	จำนวนเงิน		ร้อยละ	ฉบับ	ร้อยละ	จำนวนเงิน		ร้อยละ
			บาท	สต.				บาท	สต.	
2518 (เริ่ม ฎ.บ.)	26,619	99.35	82,183,427	34	98.92	174	0.65	894,276	03	1.08
2519	102,174	99.06	207,266,985	35	99.70	972	0.94	629,214	78	0.30
2520	158,178	98.47	275,297,223	91	99.54	2,464	1.53	1,270,208	60	0.46
2521	209,213	97.92	392,807,185	39	99.15	4,448	2.93	3,383,667	59	0.85
2522	266,501	97.07	438,891,372	30	98.91	8,042	2.93	4,840,750	82	1.09
2523	325,742	97.03	680,560,809	93	98.64	9,977	2.97	9,389,928	16	1.36
2524	405,303	96.92	1,185,221,212	29	98.68	12,865	3.08	15,874,514	04	1.32
2525 (ถึง ก.ค.)	319,187	95.62	799,046,030	50	96.94	14,618	4.38	25,188,549	14	3.06

010421

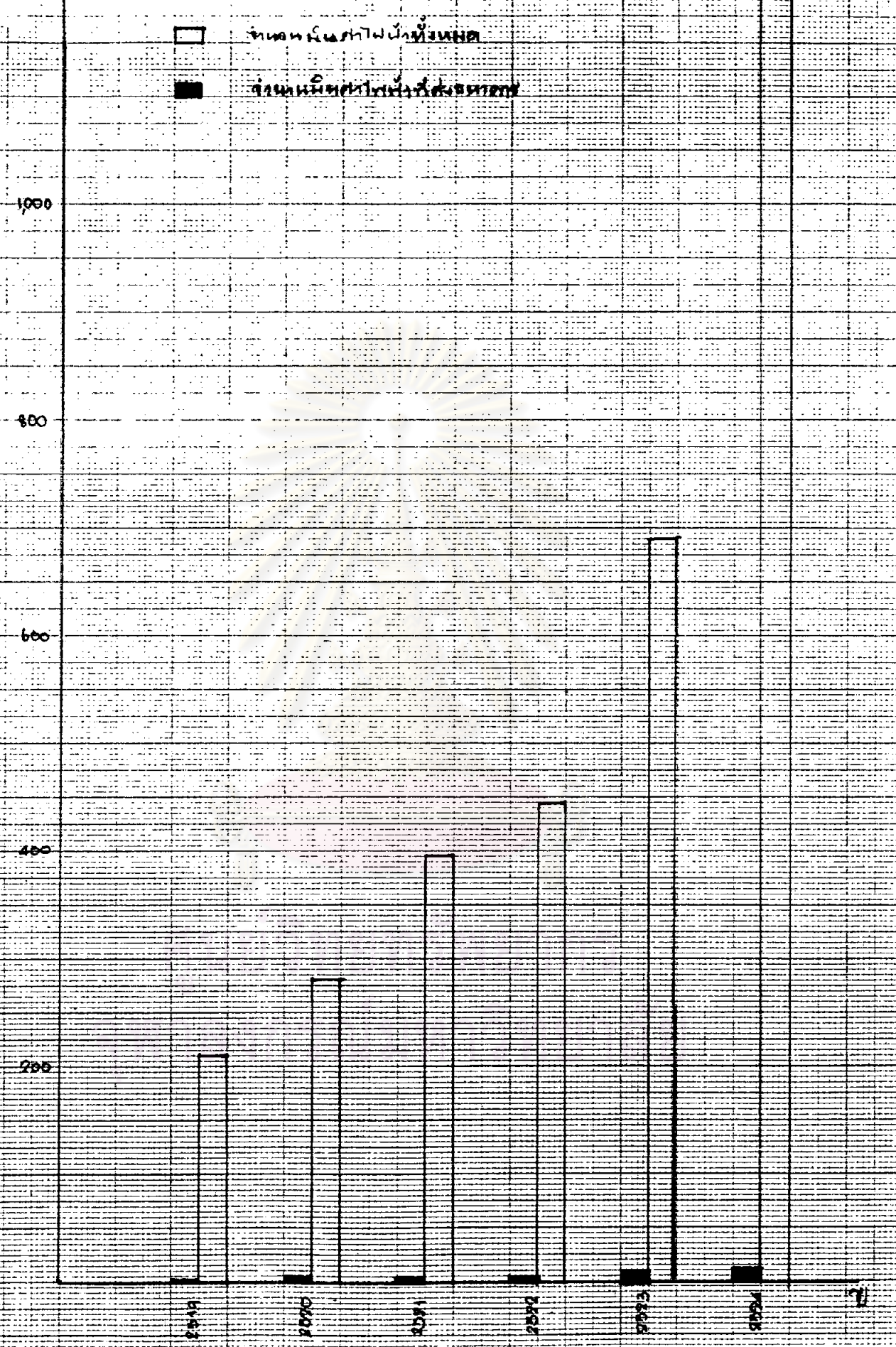
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยอด (ล้านบาท)

เปรียบเทียบยอดปีละครั้งทั้งหมดกับยอดปีละครั้งในคำสั่งธนาคารจากทรัพย์สินของกรม

ปริมาณ (ลิตร)

ปริมาณน้ำที่พ่นขึ้นและปริมาณน้ำที่พ่นลง

การที่การไฟฟ้านครหลวงใช้วิธีการคัดเลือกแบบนี้ทำให้

ก. การไฟฟ้านครหลวงสามารถที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ที่ไม่อยู่บ้านและเป็นการ สะดวกแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าด้วย

ข. ใบเสริ้คส่งคืนมามีจำนวนน้อย ถ้าส่งพนักงานเก็บเงินไปเก็บตามบ้านหรือที่ทำงานจะเก็บได้ประมาณร้อยละ 70¹ ของจำนวนใบเสริ้ครับเงินที่ส่งออกไปเก็บในวันแล้งหนี่ และที่เก็บไม่ได้ในวันแล้งหนี่จะตามเก็บให้ครบภายใน 40 วัน ถ้ายังเก็บไม่ได้อีกจะงดการจ่าย กระแสไฟฟ้า แต่ถ้าใช้วิธีการหักบัญชีในปี 2524 สามารถหักบัญชีได้ 1,185,221,006.29 บาท จากจำนวนที่ส่งหักบัญชี 1,201,095,007.33 คิดเป็นร้อยละ 98.7

ค. การไฟฟ้านครหลวงคาดว่าโดยวิธีการคัดเลือกแบบนี้ การไฟฟ้านครหลวงจะไม่ต้องเพิ่มพนักงานเก็บเงินแปรไปตามจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น คือพนักงานเก็บเงิน 1 คน สามารถเก็บเงินตามใบเสริ้ครับเงินได้ประมาณ 110 ฉบับต่อวัน นั่นคือในเวลา 1 เดือน พนักงานเก็บเงิน 1 คน สามารถเก็บเงินตามใบเสริ้คได้ประมาณ 2,200 ฉบับ

ในปี 2525 การไฟฟ้านครหลวงมีใบเสริ้ครับเงินนำส่งธนาคารประมาณ 46,600 ฉบับต่อเดือน ใบเสริ้ครับเงินส่วนนี้ทำให้การไฟฟ้านครหลวงไม่ต้องส่งพนักงาน ประมาณ 21 คน $(46,600 \div 2,200)$ ออกไปเรียกเก็บ แต่ตามความเป็นจริงแล้วพนักงานส่วนนี้ก็ได้ลดลง เนื่องจากผู้ใช้บริการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ยังมีที่อยู่อาศัยกระจายอยู่ทั่วไป และจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น สิ่งที่การไฟฟ้านครหลวงคาดหวังจากบริการนี้คือ เมื่อบริการนี้มีผู้นิยมใช้เพิ่มขึ้น การไฟฟ้านครหลวงจะไม่ต้องเพิ่มจำนวนพนักงานเก็บเงินตามจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นปีละประมาณ 50,000 ราย

การให้บริการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์นี้ การไฟฟ้านครหลวงต้องใช้พนักงานทั้งสิ้น 10 คน และเมื่อมีเครื่องคอมพิวเตอร์ เข้ามาช่วยในการทำงานก็สามารถลดพนักงานสำหรับบริการส่วนนี้ลงไปได้อีก 3 คน

¹สัมภาษณ์ สู่พล ผลโกศล, รองผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชีและการเงิน การไฟฟ้านครหลวง, 21 ตุลาคม 2525.

ง. ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา การไฟฟ้านครหลวงไม่มีการรับพนักงานเก็บเงินเพิ่ม ขึ้น เนื่องจากทำให้บริการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ และการตั้งตัวแทนจัดเก็บค่าไฟฟ้าในอำเภอรอบนอกกรุงเทพมหานคร² เมื่อไม่มีการรับพนักงานเพิ่ม การไฟฟ้าฯ ก็สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านเงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งเฉลี่ยประมาณ 9,000 บาท ต่อเดือน สำหรับการจัดจ้างพนักงานเก็บเงิน 1 คน นอกจากนี้การนำเครื่องคอมพิวเตอร์ เข้ามาใช้ในการบริการนี้ ก็เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย คือ จะมีการแยกใบเก็บเงินที่ใช้วิธีการหักบัญชี เข้าใส่แฟ้มเก็บข้อมูล ซึ่งแฟ้มเก็บข้อมูลนี้สามารถใช้ได้หลายครั้ง ค่าเช่าเครื่องคำนวณก็ไม่ได้เสียเพิ่มเพียงแต่ใช้เวลาที่เข้าให้เต็มที่

จ. รายได้ของการไฟฟ้านครหลวงไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการใช้บริการนี้เพียงแต่การไฟฟ้านครหลวงจะเก็บได้เร็วหรือช้าเท่านั้น ในระยะแรกที่ใช้บริการหักบัญชี บริการนี้ทำให้การไฟฟ้าฯ เก็บเงินได้เร็วกว่าการใช้พนักงานเก็บเงิน แต่ในบัจจุบันเนื่องจากจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นทำให้นักการฯ ใช้เวลาในการทำงานนั้นนานขึ้น ระยะเวลาที่การไฟฟ้าฯ จะได้รับค่าไฟฟ้าจะเท่ากับที่ใช้พนักงานเก็บเงิน แต่ถ้าธนาคารจัดเก็บได้ตามข้อตกลงคือ ประมาณ 7 วัน การไฟฟ้าฯ จะได้ทุนมาหมุนเวียนเร็วขึ้น

วิธีการนี้ก็มีข้อเสียเหมือนกันคือ การไฟฟ้านครหลวง จะยังไม่ได้ค่าไฟฟ้าเป็นเงินสดทันที เพราะทางธนาคารต้องใช้เวลาในขั้นตอนการหักบัญชีของลูกค้าประมาณ 10-15 วัน จึงจะส่งมอบค่าไฟฟ้าให้การไฟฟ้านครหลวงได้ ซึ่งถ้าคิดในแง่ดอกเบี้ยรับแล้วการไฟฟ้านครหลวงเสียโอกาสที่จะได้ผลประโยชน์จากเงินจำนวนนี้

การดำเนินการจัดเก็บโดยวิธีนี้ ผู้ใช้ไฟฟ้าจะไปยื่นความจำนงได้ทั้งที่เขตการไฟฟ้านครหลวงและธนาคาร ถ้ากรอกที่การไฟฟ้านครหลวง ๆ จะส่งทั้ง 2 ท่อนมาที่ธนาคาร ๆ จะตรวจรายละเอียด และเก็บไว้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งส่งกลับมาที่สำนักงานใหญ่การไฟฟ้านครหลวง ที่นี้จะทำการส่งไปยังเขตต่าง ๆ ของการไฟฟ้า และให้แต่ละเขตส่งใบเสร็จของลูกค้ารายนั้นมาที่วัดเสียบซึ่งจะรวบรวมใบเสร็จ และส่งให้ธนาคารพร้อมใบแจ้งยอดจำนวนเงินรวมทั้งหมด ระยะเวลาในการหักบัญชี ชื่อลูกค้า เลขที่บัญชี เลขที่เครื่อง ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จะกล่าวถึงในบทที่ 3

² เรื่องเดียวกัน

2. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

เหตุที่องค์การโทรศัพท์นำวิธีการหักบัญชีมาใช้ก็เพื่อ

2.1 ให้ความสะดวกแก่ผู้เข้า ที่มีบัญชีเงินฝากกับธนาคาร ทำให้ผู้เข้าที่ไม่อยู่บ้านไม่ต้องเสียเวลาเอาเงินมาจ่ายค่าโทรศัพท์ที่องค์การโทรศัพท์

2.2 ผู้เข้าบางรายมีที่อยู่อาศัยตามย่านเมือง หรือในที่ที่การคมนาคมไม่สะดวก เช่น พนักงานเก็บเงินต้องนั่งเรือไปเก็บเงินค่าโทรศัพท์ ต้องเสียค่าเช่าเรือและเสียเวลาต่อการจัดเก็บเฉพาะรายมากเกินไป องค์การโทรศัพท์จึงต้องขอร้องผู้ที่มีเงินฝากอยู่ที่ธนาคารให้ใช้วิธีการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์

2.3 ช่วยชะลอการเพิ่มพนักงานเก็บเงิน เนื่องจากจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งทำให้ไม่ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงานเก็บเงินด้วย

จำนวน เลขหมายโทรศัพท์ในเขตนครหลวงตั้งแต่ปี 2515-2524

ปี	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
จำนวนเลขหมาย	127,291	133,440	141,115	170,302	179,830	195,223	218,823	243,609	269,534	287,090

ที่มา : กองเศรษฐกิจและสถิติ

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

การดำเนินการจัดเก็บโดยวิธีการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ที่ทำการชุมสายโทรศัพท์ซึ่งอยู่ที่เขตสุริวงค์ เพลินจิต สี่ราชมรณะวุฒร์ พหลโยธิน อนุบุรี ชัยพฤกษ์ และหัวหมาก จะส่งรายละเอียดเกี่ยวกับลูกค้าที่หักบัญชีผ่านธนาคารมาที่กองรายได้ กองจัดทำใบเสร็จซึ่งมีหน้าที่ออกใบเสร็จ จะส่งใบเสร็จเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครมาที่กองรายได้ ส่วนใบเสร็จส่วนภูมิภาค กองจัดทำใบเสร็จจะส่งไปที่เขตภูมิภาคนั้น ๆ เลย เมื่อกองรายได้ได้รับใบเสร็จก็จะทำการส่งใบเสร็จพร้อมใบแจ้งหักบัญชี (debit note) ไปให้สำนักงานใหญ่ของแต่ละธนาคาร ยกเว้นธนาคารไทยทูล่งไปที่ธนาคารไทยทูล่งสาขาราชประสงค์ ธนาคารจะทำการหักบัญชีออกค่าและเอาเงินที่หักได้เข้าบัญชีขององค์การโทรศัพท์ ซึ่งองค์การโทรศัพท์ให้เวลาธนาคารประมาณ 1 เดือน ในการหักบัญชีก่อนที่จะถอนเงินค่า

โทรศัพท์มือถือหรืออินเทอร์เน็ตขององค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการโทรศัพท์แห่งประเทศไทยกำลังพิจารณาว่า ต่อไปอาจจะให้กองจัดทำใบเสร็จที่หน้าที่ยื่นใบเสร็จให้ธนาคาร เพื่อไม่ให้เสียเวลาและให้กองรายได้มีหน้าที่รับเงินอย่างเต็ม นอกจากนี้อาจให้ผู้เช่าส่งเงินมาชำระทางไปรษณีย์ โดยที่ทางองค์กรโทรศัพท์จะส่งใบแจ้งไปให้ แต่ในบางแห่ง เช่น สถานีราชการและตามที่สาธารณะก็ยังคงใช้พนักงานเก็บเงินอยู่ แต่ในขณะนี้ยังไม่ได้เริ่มทำเพราะยังไม่พร้อม¹

องค์กรโทรศัพท์ เริ่มมีบริการนี้ส่งการไฟฟ้านครหลวง ในปี 2521 มีใบเสร็จนำส่งธนาคาร 22,072 ฉบับ ในปี 2524 มีใบเสร็จนำส่งธนาคารประมาณร้อยละ 12 ของจำนวนใบเสร็จที่องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยออกทั้งหมด จำนวนเงินที่ได้จากการหักบัญชีประมาณร้อยละ 14 ของจำนวนเงินค่าโทรศัพท์ทั้งหมด 1,505,747,667.82 บาท

ยอดใบเสร็จ นำส่งหักบัญชีธนาคาร

ปี	2521	2522	2523	2524
ฉบับ (เฉลี่ยต่อเดือน)	22,072	26,417	30,992	34,829
จำนวนเงิน (ต่อปี)	101,927,000	143,741,000	187,931,000	218,968,000

ที่มา : เอกสารใบเสร็จ นำส่งธนาคาร กองจัดทำและออกใบ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

¹ สัมภาษณ์ วรรณสิทธิ์ ไวกยะเสรี, พนักงานบริหารอันดับ 1 กองรายได้ องค์การโทรศัพท์, 6 พฤศจิกายน 2524.

ยอดใบเสริ้จรับเงินขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ปี	2521	2522	2523	2524
ฉบับ (เฉลี่ยต่อเดือน)	218,823	243,607	269,534	287,090
จำนวนเงินต่อปี	664,007,255	910,037,570	1,261,001,551	1,505,747,666

ที่มา : เอกสารใบเสริ้จรับเงิน กองเศรษฐกิจและสถิติ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

จากตารางสามารถแสดงกราฟเปรียบเทียบให้เห็นถึงจำนวนใบเสริ้จ ที่มาส่งธนาคาร และจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นกับ จำนวนใบเสริ้จและ จำนวนเงินค่าโทรศัพท์ทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริมาณ (หน่วยกรัม)

20

15

10

5

0

ยอดไม้เสี้ยวชนิดสีน้ำตาลทั้งหมด

ยอดไม้เสี้ยวชนิดสีน้ำตาล

2521

2522

2523

2524

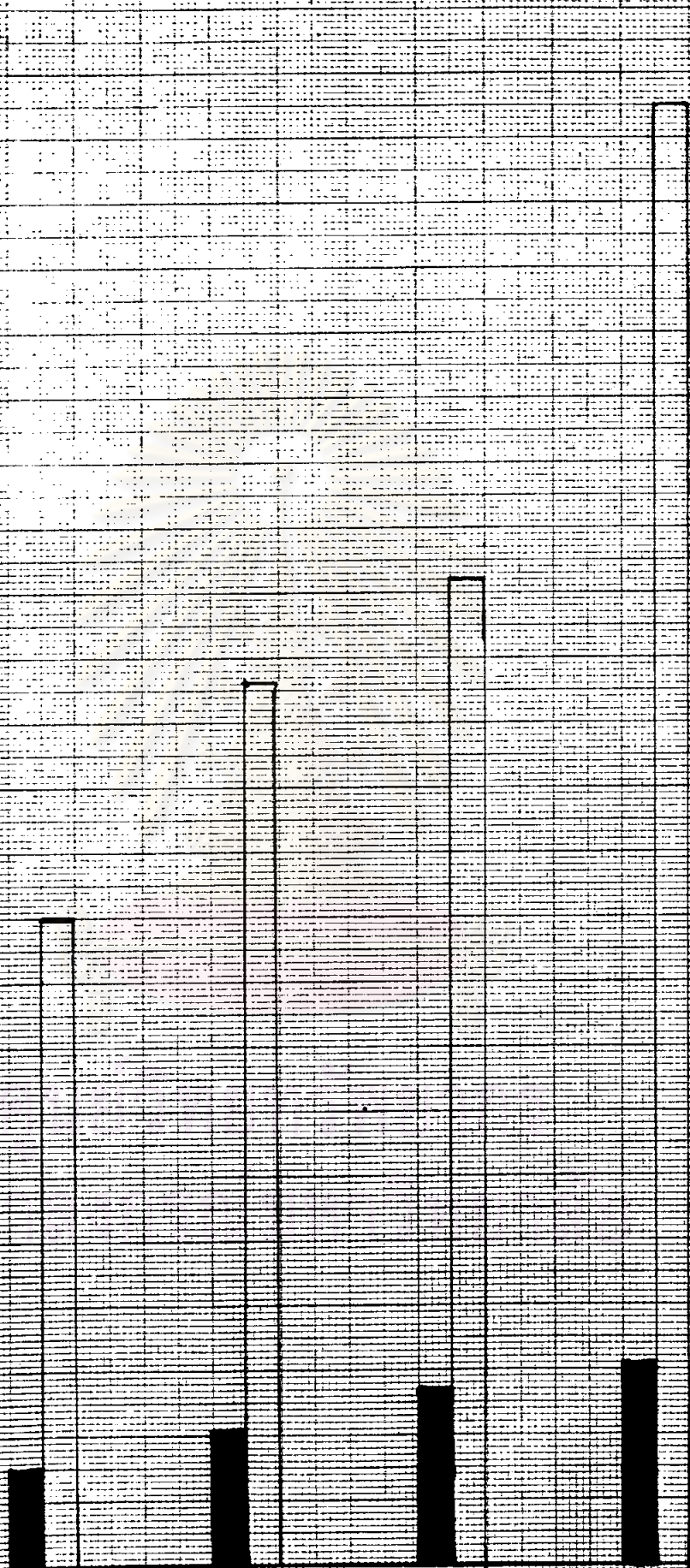
25

ปริมาณของยอดไม้เสี้ยวชนิดสีน้ำตาลทั้งหมดกับยอดไม้เสี้ยวชนิดสีน้ำตาลของยอดไม้เสี้ยวทั้งหมด

1,600
1,400
1,200
1,000
800
600
400
200

2594 2692 2625 2693

เปรียบเทียบจำนวนพื้นที่การส่งออก กับจำนวนพื้นที่นำเข้า

การที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ใช้วิธีการตัดเก็บแบบนี้ทำให้

ก. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สามารถที่จะได้รับชำระเงินค่าโทรศัพท์ จากผู้ที่บ้านในเวลาที่พักงานไปเก็บเงินค่าโทรศัพท์

ข. โอกาสที่ใบเสร็จจะถูกส่งคืนเนื่องจากหักบัญชี ค่าโทรศัพท์ไม่ได้มีน้อย การส่งพนักงานเก็บเงินไปเก็บตามบ้าน จะเก็บได้ประมาณร้อยละ 90 ของใบเสร็จที่ออก ในวันแจ้งหนี้¹ แต่วิธีการหักบัญชีจะเก็บได้มากกว่า โดยถ้าพิจารณาจากยอดใบเก็บเงินนำส่งธนาคารเดือน พฤศจิกายน 2524 ดังแสดงในตารางที่ 3.1 หน้า 51 สามารถหักบัญชีได้ 20,184,588.80 บาท จากจำนวนเงินที่ส่งหักบัญชี 21,234,463.05 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.06

ค. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย คาดว่าโดยวิธีการตัดเก็บแบบนี้ องค์การจะไม่ต้องเพิ่มพนักงานเก็บเงินแปรไปตามจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้น คือพนักงานเก็บเงิน 1 คน สามารถเก็บเงินตามใบเสร็จได้ประมาณ 100 ฉบับต่อวัน นั่นคือในเวลา 1 เดือน พนักงานเก็บเงิน 1 คน สามารถเก็บเงินได้ตามใบเสร็จประมาณ 2,000 ฉบับ (100 ฉบับ/วัน/คน x 20 วันทำการ)

ในปี พ.ศ. 2524 แห่งประเทศไทยมีใบเสร็จรับเงินส่งธนาคารประมาณ 35,000 ฉบับ/เดือน ใบเสร็จรับเงินส่วนนี้ทำให้องค์การไม่ต้องส่งพนักงานประมาณ 17 คน (35,000 ÷ 2,000) แต่ตามความเป็นจริงแล้วพนักงานส่วนนี้ก็ได้ลดลง และจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ใช้บริการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่อาศัยกระจายอยู่ทั่วไป สิ่งที่องค์การโทรศัพท์คาดหวังจากบริการนี้ก็คือ เมื่อบริการนี้มีผู้นิยมใช้เพิ่มขึ้น องค์การโทรศัพท์จะไม่ต้องเพิ่มจำนวนพนักงานเก็บเงิน ตามจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้น

ง. ในปี 2524 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมีพนักงานเก็บเงิน 125 คน เพิ่มจากปี 2523 ประมาณ 20 คน² ซึ่งองค์การจะต้องเพิ่มพนักงานเก็บเงินแปรไปตามจำนวนผู้ใช้

¹ สัมภาษณ์ วรณลลิตธิ ไวทยะเสฐ, พนักงานบริหารอันดับ 1 กองรายได้ องค์การโทรศัพท์ฯ, 30 พ.ย. 25.

² เรื่องเดียวกัน

โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้น องค์การฯ จึงได้ใช้วิธีการหักบัญชี ซึ่งก็คาดหวังว่าวิธีนี้จะทำให้องค์การไม่ต้องเพิ่มพนักงานเก็บเงิน ตามจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ องค์การ สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านเงินเดือน และสวัสดิการต่าง ๆ

วิธีการนี้มีข้อเสีย คือ องค์การโทรศัพท์จะยังไม่ได้เงินค่าโทรศัพท์เป็นเงินสดทันที เพราะทางธนาคารและองค์การโทรศัพท์ฯ ได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้เวลาธนาคารหักบัญชีลูกค้า และโอนเงินเข้าบัญชีขององค์การโทรศัพท์ให้เสร็จภายใน 1 เดือน

การดำเนินการสดเก็บโดยวิธีนี้ ผู้ใช้โทรศัพท์จะไปยื่นความจำนงได้ที่ธนาคารที่เปิดให้บริการนี้ และกรอกรายละเอียดในแบบที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยกำหนด รายละเอียดส่วนหนึ่งธนาคารจะเก็บไว้ และอีกส่วนส่งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะรวบรวมใบเสร็จที่จะหักบัญชีส่งธนาคารพร้อมใบแจ้งยอดจำนวนเงินทั้งหมด ระยะเวลาในการหักบัญชี คือลูกค้าเลขที่บัญชี ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จะกล่าวถึงในบทที่ 3

3. การประปานครหลวง

สาเหตุที่การประปานครหลวงใช้วิธีการสดเก็บโดยการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ คือ

3.1 ความสะดวกของผู้ใช้ บริการน้ำประปา เช่น เป็นการแก้ปัญหาของผู้ใช้บริการบางรายที่ไม่มีคนอยู่บ้านในเวลาที่พนักงานไปเก็บเงินค่าน้ำ ซึ่งถ้าผู้ใช้น้ำไม่มีเวลาไปชำระค่าน้ำตามใบเดือนติดต่อกัน 2 เดือน ทางการประปานครหลวงจะงดการจ่ายน้ำประปา

3.2 วิธีสดเก็บแบบนี้จะทำให้การประปานครหลวงสามารถเก็บเงินค่าน้ำได้เกือบครบตามจำนวนใบเสร็จที่นำส่งธนาคาร

3.3 ช่วยลดภาระให้กับพนักงานเก็บเงิน เนื่องจากในปัจจุบันการประปานครหลวง มีพนักงานเก็บเงิน 260 คน ซึ่งไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้น้ำ

การประปานครหลวงเริ่มให้บริการจ่ายค่าสาธารณูปโภค โดยการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2521 และในเดือนสิงหาคม 2525 มียอดใบเสร็จนำส่งธนาคารประมาณร้อยละ 4 ของจำนวนใบเสร็จที่จ่ายออกไปประมาณ 458,600 ฉบับ จำนวนเงินที่ได้จากการหักบัญชี คิดเป็นร้อยละ 3.6 ของจำนวนค่าน้ำประปาที่เก็บได้ทั้งสิ้น 84,225,315 บาท ต่อเดือน และมีผู้ใช้บริการจ่ายค่าน้ำโดยการหักบัญชี ประมาณร้อยละ 4 ของจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งหมด 450,000 ราย

การที่การประปานครหลวงใช้วิธีการสกัดเก็บแบบนี้ทำให้

- ก. การประปานครหลวงสามารถที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ที่ไม่อยู่บ้านในเวลา
ที่พนักงานของการประปาฯ ไปเก็บค่าน้ำ
- ข. ใบเสร็จส่งคืนมีจำนวนน้อย โดยที่การส่งพนักงานเก็บเงินไปเก็บตามบ้าน
หรือที่ทำงานจะเก็บได้ประมาณร้อยละ 72 ของใบเสร็จที่ส่งออกในเดือนนั้น ส่วนใบเสร็จที่เหลือ
จะยกไปเดือนต่อไป ถ้ายังเก็บไม่ได้อีกก็ทบไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดอายุความ 2 ปี การประปา
นครหลวงจะถือเป็นหนี้สูญ สำหรับบุคคลที่ทบไป แต่ถ้าเป็นของทางราชการต้องพยายามเก็บให้ได้
ซึ่งถ้าใช้วิธีการหักบัญชีจะเก็บได้มากกว่าจากยอดใบเสร็จนำส่งธนาคาร เดือนสิงหาคม 2525
สามารถหักบัญชี 2,998,883.50 บาท จากจำนวนเงินที่หักบัญชี 3,216,124.40 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 93

ค. การประปานครหลวงคาดว่าโดยวิธีการสกัดเก็บแบบนี้ ช่วยลดภาระให้กับ
พนักงานเก็บเงิน ในปัจจุบันมีพนักงานเก็บเงินทั้งหมด 260 คน ซึ่งไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้
น้ำ 445,000 ราย ทำให้การประปานครหลวงไม่สามารถเก็บใบเสร็จได้ครบตามใบเสร็จประจำ
เดือนนั้น ต้องนำใบเสร็จส่วนที่เหลือไปส่งทบในเดือนถัดไป ซึ่งทำให้จำนวนใบเสร็จที่พนักงาน
เก็บเงินจะต้องเก็บให้ได้ในขณะนี้เฉลี่ยประมาณคนละ 137 ฉบับ/วัน (จำนวนใบเสร็จทั้งหมด
ประมาณเดือนละ 714,770 ฉบับ ; จำนวนพนักงานเก็บเงิน 260 คน) แต่พนักงานเก็บเงิน
สามารถเก็บได้ประมาณคนละ 92 ฉบับ/วัน

ง. ในระยะ 2 ปีที่ผ่านมาการประปานครหลวงไม่ได้เพิ่มจำนวนพนักงานเก็บ
เงิน เนื่องจากเป็นนโยบายของการประปานครหลวงที่จะต้องลดค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น
ค่าใช้จ่ายในเรื่อง เงินเดือน และค่าสวัสดิการของพนักงานเก็บเงิน ซึ่งเฉลี่ยประมาณคนละ
5549 บาทต่อเดือน ดังนั้นการประปานครหลวงจึงได้หาวิธีสกัดเก็บแบบอื่น ซึ่งได้แก่ การจ่าย
ค่าสาธารณูปโภคโดยการหักบัญชีผ่านธนาคารพาณิชย์

จ. รายได้ของการประปานครหลวงไม่ได้มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการใช้
บริการนี้ เพียงแต่การประปานครหลวงจะเก็บได้เร็วขึ้น

การดำเนินการสกัดเก็บโดยวิธีนี้ จะให้แต่ละสาขาดำเนินการสกัดเก็บเอง แต่ในตอน
แรกที่มีผู้ขอใช้บริการนี้ทางธนาคารจะส่งแบบฟอร์มที่ลูกค้ากรอกส่วนหนึ่งมาให้สำนักงานการประ-
ปานครหลวงที่เขตแมนัสคีร์ และทางเขตแมนัสคีร์จะทำการแยกแบบฟอร์มส่งให้แต่ละเขต และเขต

ก็จะส่งใบเสร็จของลูกค้าที่ยื่นความจำนงไปให้ทางธนาคารทำการหักบัญชี ซึ่งรายละเอียดในเรื่องนี้จะกล่าวถึงในบทที่ 3

ในปีฉบับนี้ การประปานครหลวงได้จัดตั้งสำนักงานประปาเขตของระบบส่วนกลางทั้งหมด รวม 7 แห่ง คือ สำนักงานประปาเขตแมนคีย์ ตากสิน ทู้งมหาเมฆ บางพลัด พหลโยธิน พระโขนง และนนทบุรี และการประปานครหลวงมีแผนที่จะเปิดสำนักงานประปาเขตเพิ่มขึ้นถึง 11 แห่ง ในปี 2526 เพื่อที่จะให้บริการแก่ผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร้อยละของใบเสร็จรับเงินที่หักไม่ได้ของการประปานครหลวง

ธนาคาร	ใบเสร็จรับเงินที่หักไม่ได้				
	ฉบับ	ร้อยละของ จำนวนทั้ง- หมด	จำนวนเงิน		ร้อยละของ จำนวนทั้ง- หมด
			บาท	สต.	
กรุงเทพ	442	2.4	129,665	21	4.03
กรุงไทย	82	0.4	19,132	67	0.59
กรุงศรีอยุธยา	26	0.1	8,970	50	0.28
กสิกรไทย	116	0.6	22,994	50	0.71
ไทยพาณิชย์	74	0.4	23,320	75	0.73
ทหารไทย	37	0.2	5,632	58	0.18
ศรีนคร	20	0.1	1,840	25	0.06
เอเชีย	9	0.05	5,345	50	0.17
เอเชียทรีลิตี้	2	0.01	80	-	0.002
อมลีน	3	0.02	259	-	0.008
รวม	811	4.28	217,240	96	6.76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย